

**Міністерство освіти і науки України
Білоцерківський національний аграрний університет
Словацький університет сільського господарства, м. Нітра, Словаччина,
Полоцький державний університет, Білорусь,
Миронівський інститут пшениці імені В.М. Ремесла НААН,
Білоцерківська дослідно-селекційна станція ІБКіЦБ НААН
Інститут картоплярства НААН**

МАТЕРІАЛИ

**III Міжнародної
науково-практичної конференції**

АГРАРНА ОСВІТА ТА НАУКА: ДОСЯГНЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

*присвячена видатним вченим Васильківському С.П. і Молоцькому М.Я. –
засновникам наукової школи з селекції та насінництва пшениці і картоплі та
100-річчю з часу заснування Агробіотехнологічного (Агрономічного) факультету*

30-31 березня 2022 року

**Біла Церква
2022**

цілісних масивів земель зі схожими екологічними характеристиками, збільшення їх масштабів для раціоналізації використання, планування, організації земельних масивів, підвищення їх якісного стану та стану екосистеми взагалі.

Концентрація земель може проводитися при наявності чітко визначених меж земельних ділянок, що підлягають об'єднанню та подальшому розширенню; документів на земельні ділянки, зокрема паспортів земель та сертифікатів якості; узгодженості інтересів всіх учасників; кваліфікаційних спеціалістів з проведення заходів щодо концентрації земель. Землекористування повинні обов'язково бути упорядкованими, що пройшли усунення недоліків та ліквідацію забруднення, включати вже оптимізовану структуру земельних угідь.

Список літератури

1. Національна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Україні у 2013 році: проект. *Міністерство екології та природних ресурсів України*. Київ, 2015. 289 с.

2. Про нормативи якісного стану ґрунтів: проект Постанови від 30.12.2016. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/NT2977.html

3. Стратегія удосконалення механізму управління в сфері використання та охорони земель сільськогосподарського призначення державної власності та розпорядження ними: постанова Кабінету Міністрів України від 7 червня 2017 р. № 413 // Офіційний вісник України офіційне видання від 30.06.2017. 2017 р. № 51. стор. 14. стаття 1569. код акта 86367/2017.

4. Українці тепер зможуть обмінювати земельні ділянки // Економічна правда. URL: https://www.epravda.com.ua/news/2018/07/10/638581/?fb_comment_id=1637519359698586_1638653826251806#f33e1b8608d9dd8

УДК 631.675:631.674.6:634.232:477.7

МАЛЮК Т.В., канд. с.-г. наук, с.н.с.

КОЗЛОВА Л.В., канд. с.-г. наук

Мелітопольська дослідна станція садівництва імені М.Ф. Сидоренка ІС НААН
agrochim.ios@ukr.net

РЕСУРСОЗБЕРІГАЮЧІ ЕЛЕМЕНТИ ТЕХНОЛОГІЇ КРАПЛИННОГО ЗРОШЕННЯ ЧЕРЕШНІ В УМОВАХ ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ

Показано, що поєднання краплинного зрошення та мульчування при вирощуванні черешні в умовах Південного Степу обумовлює найменші витрати енергетичних, матеріальних та трудових ресурсів за рахунок значної економії поливної води та відсутності необхідності проведення заходів по боротьбі з бур'янами.

Ключові слова: краплинне зрошення, мульчування, черешня, режим зрошення, ефективність зрошення

Загострення гідротермічних умов південного регіону та постійне підвищення вартості поливної води, спонукає виробників до використання додаткових агрозаходів для запобігання висушування ґрунту у жаркий період [1, 2]. Одним з таких заходів є мульчування пристовбурних смуг плодових дерев, яке працює як ізоляційний бар'єр для запобігання надлишковому випаровуванню з поверхні ґрунту і вважається ефективним засобом збереження вологи. Для цього використовують органічні матеріали (рослинні рештки, солома, тирса, компост, торф та ін.) та синтетичні (папір, поліетилен, тканина та ін.). Застосування таких матеріалів у якості

мульчі дозволяє знизити температуру у приземному та кореневмісному шарі ґрунту, запобігає засоленню ґрунту та розповсюдженню бур'янів [3].

З метою оцінки ресурсозберігаючих елементів технології краплинного зрошення в МДСС імені М.Ф. Сидоренка ІС НААН проводяться дослідження щодо оцінки різних агрозаходів при вирощуванні черешні сорту Крупноплідна 2015 р. садіння із застосуванням стаціонарної системи краплинного зрошення та різних видів матеріалів для мульчування. Для розрахунків використано такі показники: вартість робіт при призначенні поливів, вартість кВт електроенергії, грн./год., потужність та енергоспоживання насосу свердловини, кВт/м³, м³/год., вартість 1 м³ води, грн., норма зрошення, м³/га, вартість матеріалів для мульчування, грн. [4].

Проведені дослідження показали, що мульчування пристовбурних смуг черешні у поєднанні з підтриманням рівня передполивної вологості ґрунту при РВПГ 70 % НВ суттєво впливають на показники на гідротермічний режим ґрунту та дозволяє зменшити кількість поливів, збільшити міжполивний період, що обумовило економію води у різні роки досліджень від 11 до 49 %.

Найбільшу економію зрошувальної води обумовило використання для мульчування природних матеріалів (соломи та тирси неплодових дерев), що обумовили економію водних ресурсів у середньому за три роки досліджень понад 36 %. Використання чорного агроволокна у середньому обумовило зниження витрат води за умови дотримання РВПГ 70 % НВ на 19,8 %. Таким чином, застосування природних матеріалів порівняно до чорного пару дозволило зменшити кількість поливів, збільшити міжполивний період і, як наслідок, істотно знизити витрати поливної води.

З огляду на економічну доцільність мульчування, слід відмітити, що найменші витрати обумовлює застосування природних матеріалів для мульчування за рахунок економії поливної води та відсутності необхідності проведення заходів по боротьбі з бур'янами. Порівняно до чорного пару зменшення матеріальних витрат становило понад 50 % (рис 1).

Рис 1. Виробничі витрати в залежності від систему утримання ґрунту

Застосування чорного агроволокна для мульчування рядів черені також обумовило економію поливної води та відсутність потреби у знищенні бур'янів, проте у зв'язку з значною вартістю матеріалу для мульчування, у підсумку витрати за його застосування на даний момент були найвищі. Тобто, встановлено доцільність поєднання зрошення за РВПГ 70 % НВ та мульчування пристовбурних смуг черешні з економічної точки зору.

Список літератури

1. Ромащенко М.І. Шатковський А.П., Рябков С.В., Концептуальні засади розвитку краплинного зрошення в Україні. *Вісник аграрної науки*. 2012. № 2. С. 5-8.
2. Малюк Т. В., Козлова Л. В. Оперативне планування поливного режиму молодих насаджень черешні в умовах Південного Степу. *Зрошуване землеробство*. 2019. Вип. 71. С. 14-21.
3. Малюк Т.В., Козлова Л.В., Пчолкіна Н.Г. Оптимізація водного режиму ґрунту в інтенсивних насадженнях черешні за краплинного зрошення за мульчування. *Зрошуване землеробство*. Випуск 72. 2019. С.34-39.
4. Методика економічної та енергетичної оцінки типів насаджень, сортів, інвестицій в основний капітал, інновацій та результатів технологічних досліджень у садівництві / за ред. О.М. Шестопаля. Київ: Ін-т садівництва, 2006. 144 с.

ІННОВАЦІЙНІ РОЗРОБКИ В ТЕХНОЛОГІЯХ ВИРОЩУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР	
ШЕРСТЮК Д.Д., ДЕРЕВ'ЯНКО І.О. ВПЛИВ БІОПРЕПАРАТУ НА ОСНОВІ ГРИБІВ TRICHODERMA НА ВРОЖАЙНІСТЬ ЯРОГО ЯЧМЕНЮ (огляд літератури).....	55
СВИНОУС І.В., ХАХУЛА Б.В. ЕКОНОМІЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ РЕСУРСООЩАДНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У РОСЛИННИЦТВІ.....	57
ПАНЧЕНКО Т.В., УСТИНОВА Г.Л. ЗМІНА ГУСТОТИ ПРОДУКТИВНОГО СТЕБЛОСТОЮ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ВІД СТРОКІВ ВНЕСЕННЯ АЗОТНИХ ДОБРІВ В УМОВАХ ЦЕНТРАЛЬНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ.....	59
ЗАЇМА О.А., ДЕРГАЧОВ О.Л. УРОЖАЙНІСТЬ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ЯРОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ПОПЕРЕДНИКІВ ТА СТРОКІВ СІВБИ.....	62
МАЦКЕВИЧ О.В., ПРИХОДА Н.Ю., МИХАЙЛЮК Н.Ю., МАЦКЕВИЧ В.В. ОСОБЛИВОСТІ МІНЕРАЛЬНОГО ТА ПОВІТРЯНОГО ЖИВЛЕННЯ ФУНДУКА.....	65
ГЛЕВАСЬКИЙ В.І., КУЯНОВ В.В. ВПЛИВ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА НА ПРОДУКТИВНІСТЬ ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ.....	68
ПРАВДИВА Л.А. ВПЛИВ МІНЕРАЛЬНИХ ДОБРІВ НА ПЛОЩУЛИСТКОВОЇ ПОВЕРХНІ РОСЛИН СОРГО ЗЕРНОВОГО.....	69
СЛОБОДЯНИК Г. Я., ФОМЕНКО О.О., ВОЙЦЕХІВСЬКИЙ В.І. ПРОДУКТИВНІСТЬ СОРТІВ КВАСОЛІ ЦУКРОВОЇ ПІД ТУНЕЛЬНИМ УКРИТТЯМ ЗАЛЕЖНО ВІД СХЕМ РОЗМІЩЕННЯ.....	72
ВОЛОШИН В.М., БОНДАРЧУК А.А., КОПИТЕЦЬ Н.Г. ЯКІСТЬ ЗЕРНА ОЗИМИХ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР ЗАЛЕЖНО ВІД ЗАСТОСУВАННЯ МІКРОДОБРІВ, СТИМУЛЯТОРІВ ТА РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ.....	74
ПРИМАК І.Д., КАРПУК Л.М., КОЗАК Л.А., ХАХУЛА В.С., КАРАУЛЬНА В.М., ЄЗЕРКОВСЬКА Л.В., ПАВЛІЧЕНКО А.А., ФІЛПОВА Л.М. ЗАСТОСУВАННЯ ДОПОМІЖНИХ ПРОДУКТІВ В ОРГАНІЧНОМУ ВИРОБНИЦТВІ.....	76
ЕНЕРГОЗБЕРІГАЮЧІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЗЕМЛЕРОБСТВІ	
ГЛУЩЕНКО Л.Д., ЛЕНЬ О.І., ОЛЕПІР Р.В. ВПЛИВ ЕНЕРГОЗБЕРІГАЮЧИХ ЕЛЕМЕНТІВ ТЕХНОЛОГІЙ ОСНОВНОГО ОБРОБІТКУ ҐРУНТУ НА УРОЖАЙНІСТЬ ЗЕРНА СОЇ ТА ПІ ЯКІСТЬ.....	79
ДОДУРИЧ В.В., КУШНІРУК Т.М., ЯСІНЕЦЬКА І.А. РІВЕНЬ ТА ІНТЕНСИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬ У ЗАКАРПАТСЬКІЙ ОБЛАСТІ.....	81
КУШНІРУК Т.М., ЯСІНЕЦЬКА І.А., ДОДУРИЧ В.В. КОНЦЕНТРАЦІЯ ЕКОЛОГІЧНО ЧИСТИХ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ УКРАЇНИ.....	84
МАЛЮК Т.В., КОЗЛОВА Л.В. РЕСУРСОЗБЕРІГАЮЧІ ЕЛЕМЕНТИ ТЕХНОЛОГІЇ КРАПЛИННОГО ЗРОШЕННЯ ЧЕРЕШНІ В УМОВАХ ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ.....	87
НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЗАХИСТІ РОСЛИН	
КАРПОВИЧ М. С., ЛІПСЬКИЙ П. В. ФІТОПАТОЛОГІЧНА ТА ЕНТОМОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА СОСНОВИХ НАСАДЖЕНЬ В ЛІСОВИХ МАСИВАХ ДП «ПОПІЛЬНЯНСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО».....	90